

BMC CYMRU

CYFARFOD NESAF 1AF MEDI 8PM

Y Faenol Nant Peris – Bwyd am Ddim – Croeso i Baw

Dyddiadau i'w Cofio

Y Cyfarfodydd Nesaf:

- Gogledd: 1af Medi 8.00 pm, Tafarn y Faenol, Nant Peris, bwyd am ddim.
- De: 19ed Awst 8.00 pm, Canolfan Ddringo Boulders, Caerdydd.
- Gŵyl Gŵyr 4/5/6 Medi. Edrychwch ar wefan www.gowerclimbingfestival.co.uk.
- BMC Cymru, Diwrnod Hwyl Cerdded y Bryniau a Dringo, 5ed Rhagfyr, Plas y Brenin.
- LLAMFF, 5ed - 7fed Mawrth, 2010.

Penodi Swyddog Mynediad a Chadwraeth BMC i Gymru

Llwyddiant o'r diwedd! A llwyddiant ysgubol at hynny! Gobeithio y byddwch yn darllen geiriau agoriadol Dave Turnbull yn rhifyn diweddaraf Summit. Penodwyd Elfyn Jones gennym i'r swydd ar 10fed Mehefin. Bydd llawer ohonoch wedi dod ar draws Elfyn gan ei fod yn ber-son adnabyddus yng Nghymru.

Yn fyr, mae'n hanu o Flaenau Ffestiniog, o deulu o ffermwyr a chwarelwyr llechi; mae wedi astudio rheolaeth gefn gwlad, a bu'n gweithio i Barciau Cenedlaethol Eryri a Sir Benfro, ac ar hyn o bryd mae'n un o Uwch Reolwyr yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol yng Ngogledd Cymru.

Mae'n ddringwr medrus hefyd. Mae wedi sefydlu llwybr newydd ym Mali eleni, yn ogystal â dringo 7a+ yn rhwydd a dringo E5 ar ei gynnig cyntaf. Ar ben hynny i gyd, mae ganddo dystysgrif Arweinydd Mynydd, mae wedi ei hyfforddi ar gyfer Cymhwyster Hyfforddwr Mynydd, ac mae'n Gadeirydd Tîm Achub Llanberis. Elfyn fydd ein prif gyswllt ynglŷn â phopeth Cymreig a Chymraeg. Mae'n byw ger Llanberis a bydd ei swyddfa ar gampws Plas y Brenin.

Mae Elfyn yn awyddus i ymwneud â phrosiectau mynediad a chadwraeth yn lleol ym mhob rhan o Gymru yn ogystal â rhai cenedlaethol. Mae ganddo ddiddordeb arbennig mewn rheoli llwybrau'r ucheldir. Bydd Elfyn yn dod i'n cyfarfodydd mis Medi yn y gogledd a'r de er

nad yw'n cychwyn ar ei waith gyda ni tan Fedi 21ain.

Cwblhau Gwaith Tremadog

Rwy'n falch iawn o gyhoeddi bod gwaith Adfer Tremadog wedi ei gwblhau. Cwmpwyd rhai coed, gwnaed gwaith i lan-hau'r dringfeydd a gosodwyd arwyddion cyfeirio ar y llwybrau. Y prosiect olaf oedd defnyddio'r coed a gwmpwyd i ddynodi'r mynediad i'r llwybrau. Ni fydd rhaid i chi wneud gwaith barbio bellach os ydych am gael hyd i rai o'r dringfeydd!

Bydd yr holl ffyrdd at y dringfeydd yn cael eu disgrifio'n eglur yn yr arweinlyfrau newydd a gyhoeddir yn fuan, ond am y tro edrychwch ar wefan www.tremadog.wetpaint.com.

Mae'n weddol bwysig ein bod yn ceisio cadw at y llwybrau newydd a pheidio â chreu rhai newydd na gwthio'n ffordd trwy'r tyfiant i ailagor yr hen rai. Rhan o'r gwaith a wnaed gyda'r grant oedd ceisio creu coetir gwell a mwy naturiol gydag ambell i lecyn gwylt. Bydd yn fantais i ddringwyr fod y dringfeydd yn haws dod o hyd iddynt, i'w dringo ac i'w cadw'n ddringadwy.

Mae clirio planhigion dant-y-llew, iorwg a mieri o'r dring-

feydd yn dderbyniol er mwyn eu cadw'n ddringadwy. Rhaid i ni i gyd chwarae ein rhan yn rheolaeth y graig hon; wedi'r cyfan, ni sydd biau hi!

Rwy'n dal i weld ambell i gadwyn o negeseuon am abseilio anystyriol ar fforwm UKC - felly, gobeithio y gwnawn ni i gyd gael cip i lawr wyneb y graig cyn gollwng ein rhaffau - ac annog eraill i wneud yr un modd. Mae'n siŵr gen i y byddwn yn medru cyd-fyw'n hapusach o lawer wedyn. Felly, peidiwch â gweiddi "Rhaff yn dod i lawr" a lluchio'ch rhaff o dop y graig, cymerwch gip dros yr ochr ac os yw'r lle'n glir, gollyngwch eich rhaff yn drefnus os gwelwch yn dda!

Cynrychiolydd Y Clybiau

Mae'r BMC wedi sefydlu pwyllgor newydd a fydd yn cynrychioli'r clybiau hynny sy'n aelodau a'u helpu i gael dweud eu dweud yn llawn yn holl drefniadau byd BMC. Mae BMC Cymru wedi cael un sedd ar y pwyllgor hwn ac felly rwy'n gobeithio y bydd rhywun o un o'r clybiau'n gwirfoddoli.

Anfonodd y BMC e-bost am Bwyllgor newydd y Clybiau yn uniongyrchol at bob clwb yng Nghymru, a soniwyd hefyd am y drefn ar gyfer ethol cynrychiolwyr. Bydd BMC Cymru'n ceisio ethol cynrychiolydd yn ein cyfarfod nesaf yn Nant Peris ar 1af Medi.

Pentwr o Fagiau yw'r Wyddfa Bellach!

Mae cannoedd o fagiau gwynion (sydd erbyn hyn yn pydru) ar hyd holl brif lwybrau'r Wyddfa heb unrhyw arwydd amlwg bod gwaith ar y gweill, a chyda pheth weiren bigog rydlyd a pheryglus gyn uchod â chorff dyn ar hyd llwybr Llanberis - yn hyll ac yn beryglus. Byddai'n ddi-ddorol clywed barn pobl; tybed a ddylen ni fod wrthi'n pwyso ar y Parc Cenedlaethol naill ai i wagio'r bagiau

hyn neu'n well, fynd ati i wneud y gwaith?

Newydd o'r Llechfeini

Tua'r amser y byddwch yn derbyn yr e-gylchlythyr hwn, dylai gwaith ffilmio'r Clash of the Titans fod wedi dod i ben. Mater arall yw'r llwybr ac nid oes sicrwydd a fydd wedi cael ei ailagor ai peidio. Ein pryder ni yw'r posibilrwydd y bydd Twll Dali wedi cael ffens newydd sbon anferthol erbyn i'r llwybr gael ei ail-agor.

Mae First Hydro wedi dweud wrthym yr hoffent godi ffens 2.4m o uchder ar draws y fynedfa i Dali'r holl ffordd o Lobsgôws hyd wal y graig yr ochr draw. Beth bynnag am yr ymyrraeth â'r mynediad at ddringfeydd rydym o'r farn y byddai hyn yn anharddu'r olygfa ac mae'n bell o fod yn rhywbeth i'w goesawu.

Mae First Hydro yn pwysleisio fod ganddynt ddyletswydd i gadw pobl o'r chwareli. Hoffem wybod pam. Ni chafwyd unrhyw broblemau ym Mhwll Dali ac mae'n rhaid ei bod hi'n well cadw'r dringwyr llai profiadol yn yr un lle hwn sydd yn hawdd ei gyrraedd.

Ysywaeth, y cwbl y gallaf ei ddweud yw bod y BMC yn cymryd y mater o ddifrif ac mae trafodaethau'n mynd rhagddynt ar lefel uchel. Nid oes dim mynediad 'swyddogol' i'r chwareli ond ein gobaith yw y

bydd modd parhau i ddringo yno heb rwystr.

Os daw rhywun atoch, byddwch yn gwrtais, a dywedwch eich bod yn ymwybodol o'r peryglon. Ni ellwch gael eich erlyn am dresbas ac felly mater i chi yw gadael ai peidio. Fodd bynnag, bydd y BMC yn cael y gwaith trafod yn haws os bydd dringwyr yn cael eu cyfrif yn bobl glên!

Llwybr PYP/PYG a'r Goriad Gwyrdd

Yn ystod y ddwy flynedd diwethaf cafwyd hanesion gwaahanol am yr hyn sy'n digwydd ym Mhen y Gwryd. Dywedodd y Parc Cenedlaethol wrthym y byddai llwybr o BYG hyd Pen-y-Pas yn cael ei arwyddo ond nid yw hyn wedi digwydd oherwydd anghytundeb gyda'r tiffeddiannwr.

Y peth diweddaraf i ddigwydd, dan arweiniad y Goriad Gwyrdd, yw ffurfioli'r parcio ar ochr y lôn ger PYP trwy greu 93 o fannau parcio gyda pheiriant talu-ac-arddangos. Mae cynllun hefyd i redeg bws gwennol rhwng PYG a PYP.

Gyrru oddi ar y Ffordd

Mae hyn wedi bod yn broblem fawr ar Fynydd y Tŵr (Caerdybi) ers peth amser erbyn hyn. Mae'r RSPB, Cyngor Ynys Môn a Heddlu Gogledd Cymru wedi mynd i'r afael â phethau'n well yn ddiweddar. Mae'r heddlu wedi cyflwyno sawl hysbysiad atafaelu a byddai'r RSPB a Chyngor Ynys Môn yn ddiolchgar iawn am gael clywed oddi wrth ddringwyr os bydd gyrru oddi ar y ffordd.

Gellir cysylltu â Heddlu Gogledd Cymru trwy ffonio 0845 6071001 (Cymraeg) neu 0845 6071002.

Gwaith Glanhau ar y Calchfaen

Mae rhai sy'n weithgar yn lleol yn bwriadu trefnu nifer o sesiynau glanhau yn Llanddulas a Phenmaen-rhos. Ceir cymorth ariannol gan y BMC o'i Gronfa Gofal am Greigiau. Nid yw dyddiadau'r rhain yn hysbys wrth i'r rhifyn hwn fynd i'r wasg, ond os ydych am helpu i drefnu sesiwn glanhau creigiau, mae gan y BMC arian a all fod o gymorth i chi. Dewch i gysylltiad â ni yng nghyfarfodydd BMC Cymru yn y gogledd neu'r de, neu anfonwch e-bost at / bmccymruwales@live.co.uk.

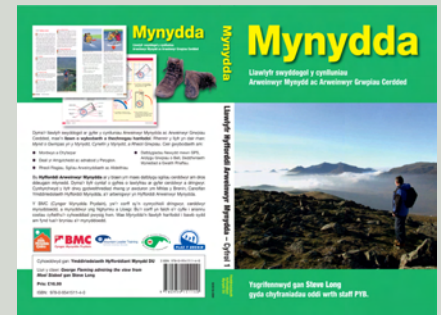
Creigiau Rhydd ar y Gogarth

Daeth ambell un yn agos at gael damwain oherwydd craig rydd ar Ben Trwyn - roedd dau ddigwyddiad annifyr ar Mayfair Wall pan dynnodd dringwyr oedd ger pen uchaf Rupture/Bearded Clam flociau o garreg yn rhydd. Diolch byth na chawsant eu niweidio'n ddrwg ond galwyd ambiwlans allan ar y ddau achlysur a syrthiodd nifer o flociau gweddol fawr ar y ffordd. Byddwch effro felly, a byddwch yn ofalus. Digwyddodd rhywbeth cyffelyb ar Ben Trwyn Isaf (LPT), pan syrthiodd bloc mawr arall o ran uchaf Over the Moon gan fethu beilaiwyr o drwch blewyn.

Mynydda a Ddaw

Prosiect mawr arall a gymerodd amser oedd lobio MLT er mwyn eu perswadio i gyhoeddi eu clasur, Hillwalking, yn Gymraeg. Mae'r BMC a Chlwb Mynydda Cymru wedi cyfrannu arian tuag at gynhyrchu'r llyfr hwn ar y cyd â Hyfforddi Arweinwyr Mynydd Cymru (MLTW). Mae Steve Long a Libby Peter o Hyfforddi Arweinwyr Mynydd (MLT) wedi bod yn gefnogol iawn; diolch iddyn nhw a llawer

o wirfoddolwyr eraill (ymddiheuriadau nad yw'ch enwau wrth law gennyf). Bydd "Mynydda" yn cael ei lansio yn yr Eisteddfod Genedlaethol yn y Bala yn ystod wythnos gyntaf Awst.

Sir Benfro

Roedd y sesiwn briffio cyntaf am ran orllewinol y maes tanio, a gynhaliwyd fis Mai diwethaf, yn brysur iawn. Roedd rhywfaint o bryder y byddai'r Fyddin yn cyfyngu nifer y dringwyr ar y maes tanio i lai hyd yn oed na'r 30 presennol ond newidiwyd eu hagwedd wedi i Lynne Ferrand (warden y Parc Cenedlaethol/Y Weinyddiaeth Amddiffyn/CCGC) a dringwyr bwysu arnynt.

Mae mynediad yn well eleni gan y bydd Gorllewin y Maes Tanio'n agored ar gyfer dringo gyda'r nos ac yn ystod yr wythnos pan nad yw'r maes tanio'n cael ei ddefnyddio, yn ogystal ag ar benwythnosau fel sydd yn arferol. Yr hyn sydd yn llai boddhaol yw na chawn gofrestru cyfaill bellach - rhaid i bawb gael trwydded. Mae'r rhain bellach â llun adnabod arnynt ac nid oes modd i chi roi benthg eich trwydded i neb arall.

Mae mwy o newyddion da yn Nwyrain y Maes Tanio. Bydd y rhan fwyaf o'r maes tanio (o Mewsford hyd Sant Gofan) yn agored trwy gydol mis Awst. Bydd y cwbl o ran ddwyreiniol y Maes Tanio'n agored drwy fis Awst i gyd, heblaw am ddydd Llun hyd ddydd Iau yn ystod y ddwy wythnos cyntaf. Mae'r Fyddin am osod gwyliwr ym

Mae Bullslaughter ar ddyddiau pan fydd tanio'n digwydd yn ystod y ddwy wythnos hyn gan na fydd unrhyw beth yn digwydd ond ar Faes tanio 6 sydd ger Stack Rocks.

Mae'r cyfyngiadau tymhorol canlynol wedi eu dileu'n gynnar: 3 Mewsford, 8 Devil's Barn, Stennis Head a 11 Trevalen (ceir y manylion ar y Gronfa Ddata Mynediad Rhanbarthol [RAD]).

Penderfynais ar y funud olaf wneud gwaith glanhau'r penwythnos diwethaf ar Benmaendewi, wedi i mi ddod o hyd i'r holl sbwriel yr oedd criw o bysgotwyr wedi ei adael ar eu hôl o dan y man dringo clogfeini. Roeddent wedi gadael olion sawl barbeciw, caniau cwrw, bagiau polythen, offer pysgota, papur sychu etc.

Mae nifer o'r creigiau mwy di-arffordd yng Ngogledd Sir Benfro'n cael eu gorchuddio â gordyfiant a byddai'n dda o beth pe byddai mwy o bobl yn eu dringo. Mae bron yn amhosibl mynd at Lechdafad oherwydd eithin a mieri ac mae Peoples Cliff yn ardderchog o ran y llystyfiant ond mae'n anodd ei ddringo ar hyn o bryd.
Steve Quinton

Gŵyr

Codwyd y cyfyngiadau oherwydd yr adar ar Yellow Wall yn gynnar. Os nad ydych wedi ymweld â'r clogwyn hwn, dylech fynd yno. Dyna'r wal fwyaf tebyg i rai Sir Benfro sydd i'w chael ar Benrhyn Gŵyr.

Datblygiadau Gwefan BMC

Mae nifer o ddatblygiadau pwysig yn cael eu treialu ar wefan y BMC ar gyfer y rhanbarthau Seisnig a BMC Cymru.

Cyn bo hir, bydd gennym ein man ein hunain ar y wefan y bydd modd i ni ei uwchraddio ein hunain. Mae'n bosibl y bydd hyn yn newid y ffordd y byddwn

yn cyflwyno newyddion i chi a rhagwelaf y byddwch yn derbyn e-bost gennym yn nodi'r penawdau ac yn rhoi cysylltau i'r tudalennau ar y we yn hytrach na chael ffeil PDF fawr yn eich blwch derbyn. Nid yw hyn wedi ei benderfynu'n derfynol eto; cadwch eich llygaid yn agored felly.

DringoDiogel

Sefydlwyd DringoDiogel gan Heddlu Gogledd Cymru gyda'r nod o wneud mynyddoedd Eryri'n fan diogelach. Ar y cychwyn gofynnwyd i'r timau achub mynydd lleol a'r Parc Cenedlaethol ymuno â hwy. Maent wedi ychwanegu'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol a Phlas y Brenin yn ddiweddar ac erbyn hyn maent wedi gofyn i BMC Cymru ymuno â nhw.

Rydym wedi mynychu dau gyfarfod hyd yma a'n prif nod fu herio'r syniad y gellir gwneud

mynyddoedd yn llefydd diogel. Mae DringoDiogel yn derbyn bellach mai cyngori yw ei swyddogaeth ac mae wedi mabwysiadu'r arwyddair Ein Cyngor Ni, Eich Penderfyniadau Chi.

Diwrnod Hwyl Cerdded a Dringo Mynyddoedd BMC Cymru, 5ed Rhagfyr

Unwaith eto byddwn yn cynnal y diwrnod llwyddiannus hwn ym Mhlas y Brenin.

Rwy'n gobeithio y medrwn gael set dda o weithdai ar eich cyfer. Rydym yn ystyried rhai syniadau newydd ar gyfer y flwyddyn hon a byddem yn croesawu unrhyw awgrymiadau sydd genych.

Bydd Cyngor Cenedlaethol Cymdeithas Mynydd Prydain yn cyfarfod gyda'r nos ac felly gobeithio y cewch gyfle i gwrdd â'r rhai sydd yn gwneud y penderfyniadau! Byddaf yn sicr yn eu gwahodd i ffurfio tîm ar gyfer y Cwis Mawr Di-wobr fel yr un a gynhaliwyd y llynedd lle'r oedd Dr. Noel Craine yn gwestiwnfeistr heb ei ail oherwydd roedd pawb fel pe bai wedi mwynhau.

Swyddog Newydd MLTW (Hyfforddi Arweinwyr Mynydd Cymru)

Mae Hyfforddi Arweinwyr Mynydd Cymru newydd benodi hogyn lleol, sef Bryn Williams, yn swyddog datblygu. Mae Bryn yn dod yn wreiddiol o Ogledd Cymru.

Mae wedi byw yno ar hyd ei oes ac mae'n Gymro Cymraeg. Mae'n meddu ar gymhwyster hyfforddwyr mynydd haf ac arweinydd cerdded gaeaf ac mae wedi ennill cymhwyster fel Hyfforddwr Mynyddda ac fel Arweinydd Mynydd Gaeaf.

Mae hefyd wedi derbyn hyfforddiant ar gyfer y wobwr MIC. Ers 7 mlynedd mae Bryn wedi bod yn rhedeg ei fusnes ei

hun, sef 'Dragon Mountain Skills', yn cyflwyno cyrsiau mynydda a gwobrau NGB. Yn ei amser hamdden mae'n weithgar ar bwyllgor yr AMI (Y Gymdeithas Hyfforddwy Mynydda) ac yn aelod o dîm Achub Mynydd Llanberis. Dyma fachgen lleol a wnaeth yn dda iawn. Go dda Bryn!

Dringwyr o Safon Fyd-eang yng nghyfarfod cyffredinol y Gymdeithas Hyfforddwy Mynydd

Dylai aelodau'r Gymdeithas Hyfforddwy Mynydd yng Nghymru nodi dyddiad y Cyfarfod Cyffredinol Blyneddol yn eu dyddiaduron. Fe'i cynhelir ym Mhlas y Brenin ar yr 28ain Tachwedd.

Fel rhan o'i hymrwymiad i Ddatblygiad Proffesiynol Parhaus i'w aelodau, a diolch i gefnogaeth Mountain Equipment, mae'r Gymdeithas wedi denu dau o ddringwyr gorau Ewrop i gynnal rhai o'r gweithdai niferus a fydd yn digwydd dros y penwythnos.

Bydd y ddau ddringwr a noddir gan ME, sef Dave McLeod ac Andy Turner yn cynnal sesiynau hyfforddiant mewn dringo a defnyddio offer dringo ar rew ar graig heb rew. Mae'r ddau'n enwog am eu gweledigaeth yn sefydlu llwybrau dringo o'r safon uchaf, Andy yn y gaeaf a Dave yn y meysydd dringo yn y gaeaf, dringo traddodiadol yn yr haf a dringo clogfeini. Bydd Dave wrth law hefyd i roi darlith ar ôl y Cyfarfod Cyffredinol gyda hanesion am fynydda arloesol wrth fanteisio ar gyfleoedd dringo heddiw.

Bydd y Datblygiad Proffesiynol Parhaus yn cynnwys hefyd cerdded ceunentydd ac arfor-gampau, cyngor technegol gan Marcus Bailie o'r AALA a gweithdy aseswyr. Bydd DMM wrth law gyda seminar offer technegol, bydd Datblygiad Proffesiynol Parhaus personol ar achub o hafnau ac yn olaf Meddygini-aeth ar gyfer Teithiau gan Jeremy Windsor. Mae Jeremy wedi

dringo'r Cho Oyu ac Everest fel rhan o'r Ymchwil Meddygol Caudwell Xtreme. Mae'n An-aesthetegydd yn Ysbyty Whittington ac yn ddarlithydd mewn Ffisioleg yng Ngholeg y Brifysgol, Llundain.

Mae aelodau'r AMI yn cynnig amrywiaeth eang o hyfforddiant, o ddulliau sylfaenol o ganfod cyfeiriad i berffeithio eich sgiliau a'ch technegau dringo gaeaf. Os hoffech gael mwy o fanylion ynglŷn â gwella eich dringo, eich gwaith rhaff neu eich sgiliau mynydda'n gyffredinol gyda'r Gymdeithas edrychwch ar www.ami.org.uk

BMC		CÔD CREIGIAU www.thebmc.co.uk	
Mynediad	Gwiriwch y gronfa-ddata mynediad rhanbarthol (RAD) ar www.thebmc.co.uk am y gwybodaeth diweddaraf ynglun â mynediad	Bywyd gwyllt	Peidiwch darfu ar da byw, anifeiliaid gwyllt, neu llystyfiant ar y clogwyni; parchwch gyfyngiadau tymhorol nythu adar
Parcio	Parciwch yn ofalus gan osgoi giatiau a thramwyfeydd	Cŵn	Cadwch cŵn o dan rheolaeth ar bob achlysur; peidiwch gadael eich ci hel defaid neu darfu ar bywyd gwyllt
Llwybrau	Cadwch at y llwybrau sydd wedi'u sefydlu. Gadwch giatiau fel 'rydych yn eu ffeindio	Sbwriel	Peidiwch gadael olion – cymrwch eich sbwriel i gyd adref gyda chi
Peryglon	Gall dringo fod yn beryglus- derbyniwch y peryglon a byddwch yn ymwybodol o bobl eraill o'ch cwmpas	Tai bâch	Peidiwch gwneud llanast – claddwch eich gwastraff
Parch	Grwpiau ac unigolion- parchwch y graig, moeseg dringo lleol a phobl eraill	Economi	Gwnewch popeth a fedrwrch i gefnogi'r economi gwledig- prynnwch yn lleol

Datganiad cyfranogaeth y BMC — mae dringo, cerdded bryniau a mynydda yn weithgareddau gyda perygl o niwed personol neu marwolaeth. Dylai cyfrannogion yn y gweithgareddau yma fod yn ymwybodol o'r peryglon ac yn fodlon eu derbyn, a dylent fod yn gyfrifiol am eu gweithredau a'u cysylltiad.